

The Effect of Institutional Investors' Distraction on Financial Statements Comparability¹

Seyed Ali Vaez², Rahim Bonabi Ghadim³,
Mohammad Hosein Ghalambor⁴, Ali Ghannad⁵

Received: 2023/07/03
Accepted: 2023/10/15

Research Paper

Abstract

The inattention or lack of institutional shareholders' attention as the weak monitoring mechanism and less demand for reliable reporting can affect the quality and comparability of information. Based on this, this research aims to investigate the effect of institutional investors' distraction on the financial statements comparability of firms listed on the Tehran Stock Exchange. The test of research hypotheses with the data of 123 firms in the period of 2012-2021 using multiple regression models showed that the tendency of institutional shareholders causes an increase and deviation of institutional shareholders' attention causing a reduction of financial statements comparability respectively. The obtained result indicates that the deviation of the institutional shareholder's attention, neutralizes the supervisory power of institutional investors, weakens the results of corporate governance, strengthens the passive and opportunistic approach of management, and as a result, results in low reporting quality and less comparability of financial statements. In general, these findings are by the hypothesis of the personal interests of institutional shareholders.

Keyword: Institutional Investors' Distraction, Financial Statements Comparability, Supervisory Power, Agency Theory.

JEL Classification: D82, G14, G32, G34.

1. DOI: 10.22051/JERA.2023.44270.3148

2. Associate Professor, Department of Accounting, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran. (sa.vaez@gmail.com).

3. Assistant Professor, Department of Accounting, Hashrood Branch, Islamic Azad University, Hashrood, Iran. (Corresponding Author). (r_bonabi@iau-maragheh.ac.ir).

4. Instructor, Department of Accounting, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran. (hosein.ghalambor@gmail.com).

5. M.Sc. Student, Department of Accounting, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran. (ali.ghannad.ahvaz@gmail.com).

تأثیر انحراف توجه سهامداران نهادی بر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی^۱

سید علی واعظ^۲، رحیم بنابی قدیم^۳، محمدحسین قلمبر^۴، علی قناده^۵

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۴/۱۲

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۷/۲۳

مقاله پژوهشی

چکیده

بی‌توجهی یا کم‌توجهی سهامداران نهادی به‌عنوان ضعف سازوکار نظارتی و تقاضای کمتر برای گزارشگری قابل‌اتکا، می‌تواند کیفیت و قابلیت مقایسه اطلاعات را تحت تأثیر قرار دهد. بر این اساس هدف این پژوهش بررسی تأثیر انحراف توجه سهامدار نهادی بر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران است. آزمون فرضیه‌های پژوهش، با داده‌های ۱۲۳ شرکت در فاصله زمانی ۱۳۹۱-۱۴۰۰ با استفاده از مدل‌های رگرسیونی چندگانه، نشان داد حضور سهامداران نهادی سبب افزایش قابلیت مقایسه صورت‌های مالی و انحراف توجه سهامداران نهادی سبب کاهش قابلیت مقایسه صورت‌های مالی می‌شود. نتیجه به‌دست‌آمده بیانگر این است که انحراف توجه سهامدار نهادی، قدرت نظارتی سرمایه‌گذاران نهادی را خنثی، نتایج حاکمیت شرکتی را تضعیف، رویکرد منفعلانه و فرصت‌طلبانه مدیریت را تقویت و در نتیجه کیفیت پایین گزارشگری و قابلیت مقایسه کمتر صورت‌های مالی را در پی دارد. به‌طور کلی این یافته‌ها مطابق با فرضیه منافع شخصی سهامداران نهادی است و می‌تواند پیامدهای اقتصادی مهمی برای دیگر سرمایه‌گذاران داشته باشد.

واژه‌های کلیدی: انحراف توجه سهامدار نهادی، قابلیت مقایسه صورت‌های مالی، قدرت نظارتی، نظریه نمایندگی.

طبقه‌بندی موضوعی: D82, G14, G32, G34.

10.22051/JERA.2023.44270.3148.DOI .1

۲ دانشیار، گروه حسابداری، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران. (sa.vaez@gmail.com)

۳ استادیار، گروه حسابداری، واحد مراغه، دانشگاه آزاد اسلامی، مراغه، ایران. (نویسنده مسئول). (r_bonabi@iau-maragheh.ac.ir)

۴ مربی، گروه حسابداری، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران. (hosein.ghalambor@gmail.com)

۵ دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه حسابداری، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران. (ali.ghannad.ahvaz@gmail.com)
<https://jera.alzahra.ac.ir>

مقدمه

سهامداران نهادی در مقایسه با سایر سهامداران، توانایی بیشتری برای تأثیرگذاری بر تصمیمات گزارشگری مالی دارند. به عبارتی به عنوان بزرگ‌ترین سرمایه‌گذار، سهامداران نهادی از حق کنترل و قدرت رأی بالایی برخوردار هستند و بنابراین، می‌توانند بر تصمیمات شرکت‌ها تأثیر بسزایی بگذارند. اگر سهامداران نهادی از عملکرد یا حاکمیت شرکت‌ها راضی نباشند، می‌توانند بارأی دادن (فروش سهام خود و استراتژی خروج) اقدامات انضباطی انجام و مدیریت را تغییر دهند. یک تهدید جدی برای خروج ممکن است به عنوان یک ابزار حاکمیتی مؤثر برای تأثیرگذاری بر تصمیمات مدیریت کافی باشد (لی^۱، ۲۰۲۱). بر این اساس سرمایه‌گذاران نهادی بر تصمیمات مدیریتی تأثیر می‌گذارند و خط‌مشی شرکت را از طریق بحث، رأی و پیشنهادها شکل می‌دهند (درسلر و موگرمن^۲، ۲۰۲۲). مطالعات اخیر نشان می‌دهد که سرمایه‌گذاران نهادی بزرگ به دلیل داشتن اطلاعات مرتبط با حاکمیت و به دلیل تجربه بیشتر، نظارت بیشتری را از طریق سرمایه‌گذاری‌های خود اعمال می‌کنند، که توانایی‌ها و انگیزه‌های آن‌ها را برای نظارت افزایش می‌دهد (ادمانز و همکاران^۳، ۲۰۱۹؛ کانگ و همکاران^۴، ۲۰۱۸). به طوری که حضور مالکان نهادی در شرکت به سبب داشتن انگیزه و توانایی نظارت بالاتر با هزینه کمتر نسبت به سهامداران خرد، با قابلیت اتکای بیشتر و اطلاعات مربوط همراه بوده و قابلیت مقایسه صورت‌های مالی را افزایش می‌دهد (خزایی و همکاران^۵، ۱۴۰۰؛ پارک و همکاران^۶، ۲۰۲۰).

باین حال سهامداران نهادی وقتی می‌توانند بر رفتار مدیران نظارت مؤثری اعمال نمایند که از بذل توجه کافی بر رصد رفتار مدیریتی دریغ ننموده و اصطلاحاً دچار انحراف توجه نشده باشند. مفهوم انحراف توجه سرمایه‌گذاران نهادی که برای اولین بار در این پژوهش (در حوزه تحقیقات داخلی) مورد استفاده قرار گرفته بدین معنا است که سرمایه‌گذاران نهادی ممکن است به تمام سرمایه‌گذاری‌های خود توجه یکسان و کافی ننموده و به دلیل گستردگی سبد

1. Le
2. Dressler & Mugerma
3. Edmans et al
4. Kang et al
5. Park et al
6. Ramalingegowda et al

سرمایه‌گذاری‌های خود، در کوتاه‌مدت تنها به سرمایه‌گذاری‌هایی توجه نمایند که دارای بازدهی غیرعادی (بیش‌ازحد قوی و بیش‌ازحد ضعیف) بوده و از بذل توجه کافی نسبت به سرمایه‌گذاری‌هایی که دارای بازدهی عادی و نرمال داشته غفلت نمایند (کمپف و همکاران^۱، ۲۰۱۷). بنابراین انتظار بر این است، دسترسی بدون محدودیت به اطلاعات برای سهامداران نهادی، امکان شناسایی بهتر شیوه‌های حسابداری غیرعادی را فراهم کند که سبب همسو کردن رویه‌های حسابداری یک شرکت با شرکت‌های هم‌تای خود خواهد شد و در نهایت قابلیت مقایسه حسابداری را در بین شرکت‌های پرتفوی آن‌ها بهبود می‌بخشد. با توجه به منطبق بالا، جفت شرکت‌هایی که سهامداران نهادی مشترکی دارند، به دلیل تأثیر منحصر به فرد سرمایه‌گذار نهادی بر فرایند گزارشگری مالی شرکت‌ها، قابلیت مقایسه حسابداری بیشتری را نشان خواهند داد (لی^۲، ۲۰۲۱).

با این حال اگر توجه سرمایه‌گذاران نهادی از کنترل رفتار فرصت‌طلبانه مدیریت دچار غفلت گردد، این انحراف توجه باعث کاهش بعد نظارتی سرمایه‌گذاران مذکور گردیده و زمینه اعمال تمایلات مدیریتی در سود گزارش شده مهیا می‌گردد (کمپف و همکاران، ۲۰۱۷). برخلاف سرمایه‌گذاران نهادی فعال، سرمایه‌گذاران منفعل قادر به نظم بخشیدن به تصمیمات مدیریت از طریق راهبرد خروج نیستند. آن‌ها از قدرت سخت (رأی نیابتی) و قدرت نرم (مذاکره غیر رسمی) برای اعمال نفوذ بر شرکت‌ها استفاده می‌کنند ولی توجه محدود آن‌ها به برخی شرکت‌ها و توجه فراگیر و تمام‌وقت به برخی دیگر از شرکت‌های صنعت، قدرت نظارتی سرمایه‌گذاران نهادی را خنثی و بازدهی کل آن‌ها را به طور متوسط کاهش می‌دهد (اسچونفلد^۳، ۲۰۱۷). بنابراین توجه محدود سهامداران نهادی، انگیزه نظارت بر تصمیمات مدیریت را کاهش و آزادی عمل مدیریت در انتخاب از بین روش‌های متنوع متناسب با اهداف خود را افزایش می‌دهد و کیفیت مورد انتظار صورت‌های مالی را کاهش می‌دهد (نوفسینگر و همکاران^۴، ۲۰۱۸؛ هو و ژانگ^۵، ۲۰۲۲). در مجموع، انحراف توجه سهامداران نهادی منجر به انگیزه‌های نظارتی ضعیف‌تر بر مدیران می‌شود، که به نوبه خود منجر به نتایج ضعیف حاکمیت شرکتی و در نتیجه

1 . Kempf et al
2 . Le
3 . Schoenfeld
4 . Nofsinger et al
5 . Hou & Zhang

کیفیت پایین گزارشگری را در پی خواهد داشت زیرا در سایه انحراف توجه مالکان نهادی از شرکت، مدیران به سبب ضعف عملکرد اجتماعی، مورد تنبیه و مؤاخذه قرار نمی‌گیرند و اصراری به رعایت ثبات رویه و یکنواختی رویه‌های حسابداری در صنعت را نخواهند داشت (لیو و همکاران^۱، ۲۰۲۰).

با توجه به نقش سهامداران نهادی در بازار سرمایه و دنبال کردن آن‌ها به وسیله سهامداران خرد و نقش آن‌ها در جهت‌دهی تغییرات بازار، به دنبال معرفی انحراف توجه سهامدار نهادی و در نتیجه کمک به سهامداران خرد در تشخیص سهامداران نهادی ناظر یا غیرفعال برای انتخاب سبد بهینه سرمایه‌گذاری هستیم. بر این اساس سؤال اصلی پژوهش به این قرار است که با وجود سهامداران نهادی، قابلیت مقایسه صورت‌های مالی چگونه است؟ و انحراف توجه سهامداران نهادی به دلیل ضعف نظارتی، چه تأثیری بر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی شرکت‌ها خواهد بود؟

مبانی نظری و توسعه فرضیه‌ها

قابلیت مقایسه اطلاعات با فراهم کردن امکان شناسایی شباهت‌ها و تفاوت‌های عملکرد مالی شرکت‌های با فعالیت یکسان، زمینه سنجش کیفیت گزارشگری مالی را فراهم می‌کند (بارث^۲ ۲۰۰۸؛ لانگ و همکاران^۳، ۲۰۱۰؛ بارث و همکاران^۴، ۲۰۱۲). با بررسی نقش سهامداران نهادی در کیفیت گزارشگری مالی، مشخص می‌شود سهامداران نهادی مشترک می‌توانند انگیزه‌های قوی برای درخواست گزارش‌های مالی مشابه داشته باشند. به این دلیل که سهامداران نهادی نیاز به نظارت بر تعداد زیادی از شرکت‌ها در یک صنعت خاص دارند و گزارش‌های مالی قابل مقایسه می‌تواند به کاهش هزینه‌های پردازش اطلاعات و نظارت آن‌ها کمک کند (دی فرانکو، کوتاری و وردی^۵، ۲۰۱۲؛ بارث و همکاران^۶، ۲۰۱۲؛ کیم و همکاران^۷، ۲۰۱۶) و همچنین ارزیابی عملکرد شرکت نسبت به هم‌تایان خود در صنعت و در نتیجه ارزش‌گذاری مبتنی بر هم‌تایان را بهبود می‌بخشد (یانگ و جنگ^۷، ۲۰۱۵)، انگیزه‌های فرصت‌طلبانه مدیران را کاهش می‌دهد

1 . Liu et al

2 . Barth

3 . Lang et al

4 . Barth et al

5 . De Franco et al

6 . Kim et al

7 . Young & Zeng

و توانایی جمع‌آوری اخبار بد (کیم و همکاران، ۲۰۱۶)، و ارزیابی عملکرد مدیریتی بهتر را تسهیل می‌کند (لوبو و همکاران^۱، ۲۰۱۸). علاوه بر این، گزارشگری مالی قابل‌مقایسه می‌تواند به مدیران کمک کند تا از تصمیمات شرکت‌های هم‌تایم‌بازند و تصمیمات سرمایه‌گذاری شرکت‌های خود را بهبود بخشند (نیل^۲، ۲۰۱۷؛ چن و همکاران^۳، ۲۰۱۸؛ چنگ و وو^۴، ۲۰۱۸؛ چیرکوپ و همکاران^۵، ۲۰۱۹). تا جایی که تصمیمات سرمایه‌گذاری کارآمد ارزش شرکت را افزایش می‌دهد، سهامداران نهادی نیز از گزارشگری مالی قابل‌مقایسه حمایت می‌کنند. با این حال، سهامداران نهادی اغلب به اطلاعات خصوصی دسترسی بهتری دارند (بوشی و گودمن^۶، ۲۰۰۷؛ مافیت^۷، ۲۰۱۲)، و ممکن است کمتر به اطلاعات عمومی اعتماد کنند و حتی ترجیح می‌دهند که شرکت‌ها مبهم بمانند تا بتوانند مزیت اطلاعات خصوصی خود را حفظ کنند (آجینکیا و همکاران^۸، ۲۰۰۵). به عبارتی وجود مالکان نهادی در ترکیب مالکان شرکت، به سبب حضور بلندمدت و دسترسی بیشتر این مالکان به اطلاعات محرمانه شرکت، عدم تقارن اطلاعاتی پیرامون اطلاعات محرمانه شرکت کاهش و کیفیت گزارشگری اطلاعات افزایش می‌یابد که می‌تواند بر قابلیت مقایسه اطلاعات نیز تأثیرگذار باشد (کانگ و همکاران، ۲۰۱۸؛ روس و همکاران^۹، ۲۰۱۶).

قابلیت مقایسه گزارش‌های مالی می‌تواند هزینه‌های پردازش اطلاعات و نظارت برای سهامداران نهادی را کاهش دهد، زیرا زمانی که گزارش‌های مالی شرکت‌ها با گزارش‌های مالی هم‌تایم‌بازان در صنعت قابل‌مقایسه باشد، تعدیلات حسابداری کمتر و محاسبه ذهنی کمتری برای اعداد حسابداری موردنیاز است (کیم و همکاران^{۱۰}، ۲۰۱۳). علاوه بر این، در مقایسه با سهامداران غیرمشترک نهادی، سهامداران نهادی انگیزه بیشتری برای نظارت بر مدیران دارند تا اطمینان حاصل کنند که تصمیمات شرکتی مناسبی می‌گیرند (ادمز و همکاران، ۲۰۱۹)، و

- 1 . Lobo et al
- 2 . Neel
- 3 . Chen et al
- 4 . Cheng & Wu
- 5 . Chircop et al
- 6 . Bushee & Goodman
- 7 . Maffett
- 8 . Ajinkya et al
- 9 . Ross et al
- 10 . Kim et al

قابلیت مقایسه گزارش مالی می‌تواند به دستیابی به آن کمک کند (چیرکوپ و همکاران^۱، ۲۰۱۹؛ کیم و همکاران^۲، ۲۰۲۰). سهامداران نهادی از افزایش ارزش شرکت در نتیجه افزایش قابلیت مقایسه گزارشگری مالی سود می‌برند. بنابراین، سهامداران نهادی نیز از گزارشگری مالی قابل مقایسه حمایت می‌کنند (لو و همکاران^۳، ۲۰۲۱). زیرا در درجه اول، سهامداران نهادی که رویکردی منفعلانه نسبت به سیاست‌های شرکتی دارند، به دلیل کاهش توجه و نظارت یکسان خود به شرکت‌های سرمایه‌گذاری شده، ممکن است تأثیر قابل توجهی بر نتایج گزارشگری مالی شرکت نداشته باشند. دوم، سهامداران نهادی به اندازه سایر عوامل اقتصادی، مانند حسابرسان، مستقیماً با فرآیند گزارشگری مالی شرکت درگیر نیستند. سوم، مطالعات قبلی نشان می‌دهد که سرمایه‌گذاران نهادی کنترل‌کننده ممکن است انگیزه‌هایی برای پنهان کردن گزارشگری مالی شرکت برای استخراج منافع شخصی از مزایای اطلاعاتی خود داشته باشند (فانگ و همکاران^۴، ۲۰۱۵؛ مافیت، ۲۰۱۲).

با این حال برخی مطالعات نشان می‌دهد که گزارشگری مالی غیر شفاف به سرمایه‌گذاران نهادی اجازه می‌دهد تا از معاملات آگاهانه خصوصی بهره‌مند شوند، که نشان می‌دهد این سرمایه‌گذاران نهادی ممکن است قابلیت مقایسه حسابداری پایین را ترجیح دهند (لی، ۲۰۲۱). به عبارتی درحالی که برخی استدلال‌ها از این احتمال حمایت می‌کنند که مالکیت سهامداران نهادی تأثیر مثبتی بر قابلیت مقایسه گزارشگری مالی شرکت دارد، دلایل متعددی وجود دارد که چنین اثری ممکن است وجود نداشته باشد (لو و همکاران، ۲۰۲۱: ۱) سهامداران نهادی مشترک ممکن است سیاست‌های گزارشگری مالی شرکت‌های هلدینگ خود را تغییر ندهند. به عنوان مثال، حتی اگر سهامداران عادی نهادی، سهامی در چندین شرکت دارند، سرمایه‌گذاری آن‌ها ممکن است به طور ناچیز پخش شود و انحراف توجه آن‌ها تأثیرشان را بر هر شرکت محدود کند. به طور خاص، بسیاری از سهامداران نهادی رایج، صندوق‌های مبتنی بر شاخص هستند که ممکن است در شرکت‌های پرتفوی دخالت فعال نداشته باشند (بلک راک^۵، ۲۰۱۷). علاوه بر این، استانداردهای حسابداری ممکن است به شرکت‌ها (به ویژه شرکت‌های همان

1 . Chircop et al
 2 . Kim et al
 3 . Lou et al
 4 . Fang et al
 5 . BlackRock

صنعت) اختیار کمی در مورد گزارش دهی مالی خود بدهند (لارنس و همکاران، ۲۰۱۳)، که حد بالایی را برای امکان هم‌گرایی گزارشگری مالی در میان این شرکت‌ها قرار می‌دهد (لو و همکاران، ۲۰۲۱). ۲) سطح بهینه قابل مقایسه گزارشگری مالی با همبستگی‌های اساسی شرکت‌ها کاهش می‌یابد. به این دلیل که با همبستگی شدید جریان‌های نقدی شرکت‌ها، فایده استفاده از گزارش سود یک شرکت برای اطلاع از جریان‌های نقدی شرکت دیگر کاهش می‌یابد. تا جایی که مالکیت مشترک ممکن است همبستگی تصمیمات اقتصادی اساسی را در بین شرکت‌های همان صنعت افزایش دهد، می‌تواند منجر به کاهش تقاضا برای قابلیت مقایسه گزارشگری مالی شود (فانگ و همکاران، ۲۰۱۹).

۳) سهامداران نهادی مشترک، که صاحب سهام چندین شرکت در یک صنعت هستند، می‌توانند اطلاعات خصوصی را مستقیماً از این شرکت‌ها به‌طور هم‌زمان به دست آورند و توجهشان از کیفیت گزارش دیگر شرکت‌های صنعت منحرف شود. کانگ و همکاران (۲۰۱۸) نشان می‌دهند که وقتی مؤسسات دارای سهام چندگانه در یک صنعت هستند، از مزیت اطلاعاتی در ارزیابی شرکت‌های پرتفوی خود برخوردار هستند. چنین مزیت اطلاعاتی می‌تواند سرمایه‌گذاران نهادی را قادر به کسب بازده سهام مثبت در آینده کند (بوشی و گودمن، ۲۰۰۷؛ یان و ژانگ، ۲۰۰۷؛ مافیت، ۲۰۱۲). در این صورت، سهامداران نهادی مشترک ممکن است انگیزه‌هایی برای حفظ مزیت اطلاعاتی خود داشته باشند و بنابراین ممکن است احتمال کمتری برای ترویج گزارش‌های مالی مشابه داشته باشند. علاوه بر این، دسترسی آسان‌تر سهامداران نهادی مشترک به اطلاعات خصوصی در شرکت‌های مختلف به دلیل انحراف توجهشان ممکن است تقاضای آن‌ها را برای اطلاعات قابل مقایسه برای نظارت بر شرکت‌های دارنده‌شان کاهش دهد (لو و همکاران، ۲۰۲۱). در نتیجه با افزایش انحراف توجه سهامداران نهادی و بر این اساس امکان دستیابی به اطلاعات صنعت از برخی شرکت‌ها (فانگ و همکاران، ۲۰۱۹)، دنبال کردن اهداف خاص و بازدهی مثبت بالاتر از برخی شرکت‌ها (کمپف و همکاران، ۲۰۱۷؛ لی، ۲۰۲۱)، دنبال کردن رویکرد منفعلانه در مدیریت سهام (لی، ۲۰۲۱؛ بلک راک، ۲۰۱۷)، سبب کاهش قدرت نظارتی سهامداران نهادی بر اقدامات مدیریتی، افزایش امکان دست‌کاری سود و

1 . Lawrence et al

2 . Fang et al

3 . Yan & Zhang

رفتارهای فرصت طلبانه مدیریت (لیو و همکاران، ۲۰۲۰؛ نوفسینگر و همکاران، ۲۰۱۸؛ هو و ژانگ، ۲۰۲۲) که انتظار می رود کاهش کیفیت گزارشگری و کاهش قابلیت مقایسه صورت های مالی را به دنبال داشته شد.

پیشینه پژوهش

چن و چنگیان کیو^۱ (۲۰۲۲) با بررسی انحراف توجه سرمایه گذاران تحت فشار متقابل نهادی: شواهدی از مسئولیت اجتماعی شرکت، نشان دادند تأثیر منفی سهامداران نهادی بر مسئولیت پذیری اجتماعی عمدتاً از بی توجهی سرمایه گذار ناشی می شود که سرمایه گذاران چندین بلوک را به طور هم زمان نگه می دارند. لو و همکاران (۲۰۲۱) با بررسی تأثیر مالکان نهادی بر قابلیت مقایسه صورت های مالی، نشان دادند مالکیت نهادی مشترک، قابلیت مقایسه صورت های مالی یک شرکت را با صورت های مالی همتایان خود در صنعت افزایش می دهد و این اثر زمانی قوی تر است که سهامداران نهادی مشترک در تعداد بیشتری از شرکت ها در یک صنعت خاص سرمایه گذاری کنند، افق سرمایه گذاری طولانی تری دارند/سهم بیشتری در یک شرکت دارند، و بیشتر بر اطلاعات عمومی تکیه می کنند. لی (۲۰۲۱) با بررسی تأثیر مالکان نهادی بر قابلیت مقایسه صورت های مالی، نشان داد جفت شرکت هایی که سرمایه گذار نهادی یکسانی دارند، نسبت به سایر جفت شرکت ها، قابلیت مقایسه حسابداری بالاتری از خود نشان می دهند. علاوه بر این، جفت شرکت هایی که سرمایه گذاران نهادی آن ها مؤسسات نظارتی هستند نسبت به سایر جفت شرکت هایی که سرمایه گذاران نهادی آن ها مؤسسات غیر نظارتی هستند، صورت های مالی قابل مقایسه تری دارند. گارل و همکاران^۲ (۲۰۲۱) در پژوهشی به بررسی ارتباط میان انحراف توجه سرمایه گذار نهادی و مدیریت سود، نشان دادند مدیران از کاهش شدت نظارت ناشی از انحراف توجه سرمایه گذاران نهادی سوء استفاده نموده و حجم مدیریت سود در آن شرکت ها افزایش یافت، زیرا حتی در حضور سرمایه گذاران نهادی با توانایی های نظارتی برتر ولی توجه محدود، بعد نظارتی این سرمایه گذاران کم اثر بوده و فضا برای انجام مدیریت سود گسترش می یابد. چان و همکاران^۳ (۲۰۲۱) به بررسی رابطه بین انحراف توجه سرمایه گذاران نهادی و کیفیت حسابداری نشان دادند هنگامی که توجه سرمایه گذاران نهادی

1 . Chen & Chengyuan

2 . Garel et al

3 . Chan et al

منحرف می‌شود کیفیت حسابداری شرکت‌ها نیز کاهش می‌یابد. همچنین آن‌ها بیان کردند که نقش ریسک دعوی قضایی حسابرس، فشار حجم کاری، تخصص حسابرس در صنعت حسابرس، و پوشش تحلیلگر در کاهش ارتباط منفی بین انحراف توجه سرمایه‌گذاران نهادی و کیفیت حسابداری مؤثر است. لیو و همکاران (۲۰۲۰) در آمریکا به بررسی ارتباط میان انحراف توجه سرمایه‌گذاران نهادی و نقش هیئت‌مدیره نشان دادند انحراف توجه سرمایه‌گذاران نهادی با نظارت ضعیف‌تر هیئت‌مدیره و مدیریت بیشتر سود مرتبط است. همچنین انحراف توجه سرمایه‌گذاران نهادی باعث می‌شود که آن‌ها کمتر از آرای منفی خود به‌عنوان ابزاری برای تنبیه مدیران مستقل ناکارآمد استفاده کنند. کمپف و همکاران (۲۰۱۷) به بررسی ارتباط بین انحراف توجه سرمایه‌گذاران نهادی و اقدامات شرکتی نشان دادند هنگامی که توجه سرمایه‌گذاران نهادی منحرف می‌شود، این انحراف توجه باعث کاهش موقت نظارت بر شرکت‌های سرمایه‌پذیر شده و در نتیجه احتمال برکناری مدیرعامل شرکت سرمایه‌پذیر کاهش می‌یابد و در نهایت بازده سهام شرکت‌ها تنزل می‌یابد. مافیت (۲۰۱۲) با بررسی عدم شفافیت گزارشگری مالی و تجارت آگاهانه توسط سرمایه‌گذاران نهادی بین‌المللی، نشان داد ارتباط بین عدم شفافیت در سطح شرکت و تجارت آگاهانه درجایی که زیرساخت‌های افزایش سطح کشور، کمتر توسعه یافته است و برای آن دسته از سرمایه‌گذارانی که انگیزه‌ها و فرصت‌های کسب اطلاعات خصوصی برای آن‌ها بیشتر است، آشکارتر است. خزایی و همکاران (۱۴۰۰) با بررسی نقش تبدیل‌گر ساختار مالکیت بر رابطه قابلیت مقایسه صورت‌های مالی و مدیریت سود نشان دادند قابلیت مقایسه صورت‌های مالی با مدیریت سود اقلام تعهدی رابطه منفی و معناداری دارد و افزایش سطح مالکیت نهادی موجب تضعیف رابطه معکوس قابلیت مقایسه و مدیریت سود می‌شود. قادی صاحبی و علی نژاد (۱۴۰۰) با بررسی تأثیر مالکیت نهادی بر ارتباط بین استقلال هیئت‌مدیره و افشای اختیاری شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران نشان دادند مالکیت نهادی دارای اثر معکوسی بر رابطه منفی بین استقلال هیئت‌مدیره و افشای اختیاری شرکت‌ها دارد. مهربان‌پور و همکاران (۱۳۹۹) با بررسی نقش میانجی کیفیت گزارشگری مالی در رابطه بین قابلیت مقایسه صورت‌های مالی و نگهداشت وجه نقد نشان دادند افزایش قابلیت مقایسه صورت‌های مالی به‌طور چشمگیری نگهداشت وجه نقد شرکت‌ها را کاهش می‌دهد. از سوی دیگر، کیفیت گزارشگری مالی میانجی رابطه بین قابلیت مقایسه صورت‌های مالی و نگهداشت وجه نقد نیست. مهرانی و همکاران (۱۳۸۹) با بررسی رابطه بین سرمایه‌گذاران نهادی

و کیفیت گزارش گری مالی، نشان دادند از بعد ارزش پیش‌بینی کنندگی سود، سرمایه‌گذاران نهادی (تمرکز سرمایه‌گذاران نهادی) با کیفیت سود، رابطه منفی (مثبت) دارند. این در حالی است سرمایه‌گذاران نهادی با وقفه گزارش گری رابطه منفی دارند. ستایش و ابراهیمی میبید (۱۳۹۴) با بررسی رابطه بین نوع مالکیت نهادی و کیفیت افشا در بورس اوراق بهادار تهران نشان دادند رابطه مثبت و معنادار بین مالکیت نهادی اختصاصی و کیفیت افشا و رابطه منفی و معنادار بین مالکیت نهادی گذرا و کیفیت افشا است.

فرضیه‌های پژوهش

بر اساس مبانی نظری پیش‌گفته و نقش حاکمیتی سهامداران نهادی مشترک از طریق مکانیسم‌های نظارتی و کنترلی (ادمانز و همکاران، ۲۰۱۹)، انعطاف‌پذیری آن‌ها در تصمیم‌گیری برای فروش سهام و خروج از شرکت، تأثیرگذاری در سیاست‌های شرکت‌ها، کاهش انگیزه دست‌کاری سود، افزایش انگیزه افشای داوطلبانه اطلاعات، به سبب حضور بلندمدت و دسترسی بیشتر این مالکان به اطلاعات محرمانه شرکت، عدم تقارن اطلاعاتی پیرامون اطلاعات محرمانه شرکت کاهش و کیفیت گزارش‌گری اطلاعات افزایش می‌یابد و سبب افزایش قابلیت مقایسه صورت‌های مالی خواهد شد (لو و همکاران، ۲۰۲۱؛ لیو و همکاران، ۲۰۲۰؛ کیم و همکاران، ۲۰۲۰) ولی از طرفی دیگر به دلیل توجه محدود سهامداران نهادی به برخی شرکت‌های سرمایه‌گذاری شده، رویکرد منفعلانه سهامداران نهادی، عدم اعمال یکسان قدرت نظارتی و کنترلی بر شرکت‌های صنعت (فانگ و همکاران، ۲۰۱۵؛ مافیت، ۲۰۱۲)، کسب مزیت اطلاعاتی و اطلاعات محرمانه از برخی شرکت‌های صنعت و در نتیجه بی‌توجهی به دیگر شرکت‌های همان صنعت (لو و همکاران، ۲۰۲۱، یان و ژانگ، ۲۰۰۷؛ مافیت، ۲۰۱۲)، قابلیت مقایسه صورت‌های مالی کاهش خواهد یافت. بر این اساس فرضیات پژوهش به شرح تدوین گردید:

۱- سهامداران نهادی سبب افزایش قابلیت مقایسه صورت‌های مالی می‌شود.

۲- انحراف توجه سهامداران نهادی سبب کاهش قابلیت مقایسه صورت‌های مالی می‌شود.

روش‌شناسی پژوهش

برای آزمون فرضیه‌های پژوهش از رگرسیون چندگانه با استفاده از نرم‌افزار ایویوز استفاده شده است. جامعه آماری این پژوهش، شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار

تهران طی سال‌های ۱۳۹۱ تا سال ۱۴۰۰ (بازه زمانی ۱۰ ساله) است. نمونه مورد مطالعه این پژوهش، متشکل از کلیه شرکت‌های موجود در جامعه آماری است که حائز معیارهای زیر باشند: ۱. پایان سال مالی منتهی به پایان اسفند. ۲. عدم تغییر دوره مالی در دوره (۱۰ ساله) مورد بررسی، ۳. در دسترس بودن اطلاعات مربوط به متغیرهای انتخاب شده، ۴. جزو شرکت‌های واسطه‌گری مالی، لیزینگ، بانک‌ها، بیمه‌ها و سرمایه‌گذاری‌ها نباشند. ۵. عدم توقف معاملاتی بیش از ۶ ماه. ۶. با توجه به نحوه محاسبه متغیر قابلیت مقایسه (داده‌های شش ماهه برای ۱۰ دوره)، لازم است که در هر صنعت حداقل ۴ شرکت وجود داشته باشد. مطابق جدول شماره ۱، در نتیجه اعمال شرایط فوق، ۱۲۳ شرکت و یا ۱۲۳۰ سال-شرکت از جامعه آماری جهت انجام آزمون‌ها انتخاب شدند.

جدول ۱. جدول نمونه‌گیری

نوع محدودیت	تعداد شرکت‌ها	سال-شرکت	درصد از کل جامعه
تعداد کل شرکت‌های بورسی	۵۳۰	۴۲۴۰	۱۰۰
پایان سال مالی منتهی به آخر اسفند ماه و همچنین تغییر در سال مالی	۹۳	۷۴۴	۱۷/۵۴
حذف واسطه‌گری مالی، لیزینگ، بانک‌ها، بیمه‌ها و سرمایه‌گذاری‌ها	۱۴۴	۱۱۵۲	۲۷/۱۶
توقف معاملاتی بیش از ۶ ماه	۴۹	۳۹۲	۹/۲۴
ناقص بودن داده‌های برخی شرکت‌ها در فاصله ۱۳۹۱-۱۳۹۸	۱۹۱	۱۵۲۸	۳۶/۰۳
شرکت‌های باقی مانده	۱۲۳	۹۸۴	۲۳/۲۰

مدل‌ها و متغیرهای پژوهش

برای آزمون فرضیه‌های پژوهش مطابق پژوهش‌های قبلی (لی، ۲۰۲۱؛ لو و همکاران، ۲۰۲۱؛ گارل و همکاران، ۲۰۲۱؛ هی و همکاران، ۲۰۱۹) از مدل زیر استفاده می‌شود که در رابطه شماره ۱ و ۲ به ترتیب ضریب β_1 بیانگر میزان تأثیر گذاری سرمایه‌گذار نهادی و انحراف توجه سرمایه‌گذار نهادی بر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی است:

$$\text{Comp}_{it} = \beta_0 + \beta_1 \text{INIST}_{it} + \beta_2 \text{Size}_{it} + \beta_3 \text{LEV}_{it} + \beta_4 \text{CFO}_{it} + \beta_5 \text{Std_sale}_{it} + \beta_6 \text{Std_CFO}_{it} + \beta_7 \text{Stock_return}_{it} + \beta_8 \text{Big}_{it} + \beta_9 \text{Bid_ask}_{it} + \beta_{10} \text{Abs_abnacc}_{it} + \varepsilon_{it} \quad \text{رابطه ۱}$$

$$\text{Comp}_{it} = \beta_0 + \beta_1 \text{DINIST}_{it} + \beta_2 \text{Size}_{it} + \beta_3 \text{LEV}_{it} + \beta_4 \text{CFO}_{it} + \beta_5 \text{Std_sale}_{it} + \beta_6 \text{Std_CFO}_{it} + \beta_7 \text{Stock_return}_{it} + \beta_8 \text{Big}_{it} + \beta_9 \text{Bid_ask}_{it} + \beta_{10} \text{Abs_abnacc}_{it} + \varepsilon_{it} \quad \text{رابطه ۲}$$

متغیر مستقل پژوهش

الف) سرمایه‌گذار نهادی (INIST): درصد مالکیت سهامداران نهادی در شرکت (تعداد سهام در اختیار مالکان نهادی تقسیم بر تعداد کل سهام عادی شرکت) (لی، ۲۰۲۱؛ لو و همکاران، ۲۰۲۱).

ب) انحراف توجه سرمایه‌گذار نهادی (DINIST): دیگر متغیر اصلی این پژوهش که استفاده از آن موجب نوآوری پژوهش نیز شده است انحراف توجه سرمایه‌گذاران نهادی است. انحراف توجه به این معناست که چنانچه یک سرمایه‌گذار نهادی که قبلاً در مجموعه‌ای از اوراق سهام صنایع مختلف سرمایه‌گذاری کرده است، امکان دارد در اثر بروز یک واقعه غیرعادی مانند بازده بسیار بالا یا بسیار پایین سهام صنعت بخصوصی، توجه این سرمایه‌گذار نهادی از سایر اوراق سهام سرمایه‌گذاری شده به طور موقت و در یک دوره زمانی کوتاه منحرف شود. برای ایجاد معیار انحراف توجه سرمایه‌گذار نهادی در سطح شرکت، از مدل کمپف و همکاران (۲۰۱۷) استفاده شده است. طبق این مدل به طور طبیعی فرض بر این است که توجه سرمایه‌گذاران نهادی به سمت شرکت‌ها و صنایعی جلب می‌شود که دارای عملکردی غیرعادی (بیش از حد قوی یا بیش از حد ضعیف) بوده و از بدل توجه کافی نسبت به شرکت‌هایی که دارای بازدهی نرمال بوده‌اند خودداری می‌کنند و سپس با جمع درصدهای سرمایه‌گذاری سرمایه‌گذاران نهادی شرکت، در صنایعی که بیشترین یا کمترین بازدهی را داشته‌اند و ضرب آن در درصد سرمایه‌گذار نهادی شرکت نمونه میزان انحراف توجه سرمایه‌گذار نهادی در سطح شرکت نمونه محاسبه می‌شود (کمپف و همکاران، ۲۰۱۷). فرایند محاسبه عملیاتی متغیر انحراف توجه سرمایه‌گذار نهادی به شرح زیر است: فرض کنید که شرکت f دارای دو سرمایه‌گذار نهادی i و j هست و این سرمایه‌گذاران نهادی علاوه بر سرمایه‌گذاری در شرکت f در شرکت‌های دیگری که در صنایع متفاوتی فعالیت می‌نمایند، سرمایه‌گذاری کرده‌اند (در این پژوهش شرکت‌های مورد پژوهش به ۱۲ صنعت فاما و فرنچ^۱ تقسیم شده‌اند) در این حالت در یک بازه زمانی مشخص q (فصل) مقدار انحراف توجه سرمایه‌گذار نهادی i در شرکت f به این ترتیب محاسبه می‌شود که ابتدا درصد سرمایه‌گذاری سهامدار نهادی i در شرکت‌های شاغل در صنایع دارای بازدهی غیرفرمال (چه مثبت و چه منفی) را جمع نموده و در درصد سرمایه‌گذاری سهامدار نهادی i در شرکت f ضرب می‌نماییم و در نتیجه مقدار انحراف توجه سهامدار نهادی i در شرکت f محاسبه شده و سپس با همین روش مقدار انحراف توجه سهامدار نهادی j در شرکت f نیز محاسبه

1 Fama & French

گردیده و با جمع دو مقدار انحراف توجه، کل انحراف توجه شرکت f محاسبه می‌شود. با استفاده از رابطه ۳ میزان انحراف توجه سرمایه‌گذاران نهادی در سطح هر شرکت محاسبه می‌شود (گارل و همکاران، ۲۰۲۱؛ لیو و همکاران، ۲۰۲۰):

$$\text{Distraction}_{fq} = \sum_{i \in F_{q-1}} \sum_{ind \neq indf} W_{ifq-1} \times W_{iq-1}^{IND} \times IS_q^{IND} \quad \text{رابطه ۳}$$

که Distraction_{fq} بیانگر انحراف توجه سرمایه‌گذار نهادی، $\sum_{i \in F_{q-1}}$ بیانگر سرمایه‌گذار نهادی شرکت f در پایان فصل قبل، $INDf$ بیانگر صنعت شرکت f ، IND بیانگر ۱۲ صنعت فاما و فرنچ، W_{iq-1}^{IND} بیانگر وزن صنعت در پرتفوی سرمایه‌گذار i در سه ماهه قبل، IS_q^{IND} بیانگر صنعتی که بالاترین و پایین‌ترین بازده را در فصل جاری دارد مقدار ۱ می‌گیرد (طبق ۱۲ صنعت فاما و فرنچ ۱۲۳ شرکت نمونه بر اساس صنایع آن‌ها تقسیم بندی گردید در پایان هر فصل طبق طبقه بندی صورت گرفته بازده آن‌ها از نرم افزار ره آورد نوین استخراج شد و صناعی که بالاترین بازده و کمترین بازده را داشتند مشخص شدند). در این رابطه مجموع حاصل ضرب $W_{iq-1}^{IND} \times IS_q^{IND}$ نشان می‌دهد که به چه میزان توجه سرمایه‌گذار نهادی i به صنعتی که بالاترین بازده و کمترین بازده را داشته منحرف شده است. با توجه به اینکه میزان توجه به هر شرکت سرمایه‌پذیر در سبد سرمایه‌گذار نهادی، تابعی از درصد مالکیت سرمایه‌گذار نهادی و میزان ارزش بازار شرکت سرمایه‌پذیر هست در این پژوهش نیز به جهت محاسبه دقیق‌تر متغیر انحراف توجه سرمایه‌گذار نهادی در هر شرکت از معیار وزن نیز بهره گرفته شده است. بدین منظور با استفاده W_{ifq-1} محاسبه می‌شود که وزن شرکت f در سبد سرمایه‌گذار نهادی i در $q-1$ (فصل قبل) چه مقدار هست که برای این اندازه‌گیری از رابطه ۴ استفاده شده است (گارل و همکاران، ۲۰۲۱؛ لیو و همکاران، ۲۰۲۰):

$$W_{ifq-1} = \frac{QPfweight_{ifq-1} + QPercOwn_{ifq-1}}{\sum_{i \in F_{q-1}} (QPfweight_{ifq-1} + QPercOwn_{ifq-1})} \quad (۴)$$

که W_{ifq-1} بیانگر وزن میزان سرمایه‌گذار نهادی i در شرکت f در فصل ۳ ماهه قبل، $QPfweight_{ifq-1}$ بیانگر وزن ارزش بازار شرکت f در پرتفوی سرمایه‌گذار i و $QPercOwn_{ifq-1}$ بیانگر درصدی از سهام شرکت f است که متعلق به سرمایه‌گذار i است. با توجه به اینکه متغیرهای مدل پژوهش به صورت سالانه می‌باشند برای هموارسازی داده‌ها

میانگین چهار فصل انحراف توجه سرمایه گذاران نهادی هر شرکت استفاده شده است (کمپف و همکاران، ۲۰۱۷).

متغیر وابسته پژوهش

قابلیت مقایسه صورت مالی (COMP): برای اندازه گیری قابلیت مقایسه صورت مالی از مدل دفرانکو و همکاران (۲۰۱۱) استفاده می شود. در این مدل دو شرکت زمانی مشابه در نظر گرفته می شوند که برای مجموعه ای از رویدادهای اقتصادی یکسان (مثل بازده)، گزارش مالی (مثل سود حسابداری) مشابهی ارائه کرده باشند. برای اندازه گیری قابلیت مقایسه بین دو شرکت i و j ، ابتدا برای هر شرکت -سال مدل رگرسیونی به شرح رابطه ۵ با استفاده از داده های سری زمانی (شش ماهه) برای دوره سه ساله اخیر منتهی به پایان سال t برآورده می شود.

$$\text{Earning}_{i,t} = \alpha_{i,t} + \beta_{i,t} \text{Return}_{i,t} + \varepsilon_{it} \quad \text{رابطه ۵}$$

که در آن $\text{Earning}_{i,t}$ سود خالص شرکت i در شش ماه t تقسیم بر ارزش بازار سهام شرکت در ابتدای شش ماه و $\text{Return}_{i,t}$ بازده سهام شرکت i در شش ماه t ضرایب برآورده شده از رابطه ۱ برای هر شرکت -سال، معیاری از عملیات حسابداری آن شرکت است. یعنی $\hat{\alpha}_i$ و $\hat{\beta}_i$ نشان دهنده عملیات حسابداری شرکت i ضرایب $\hat{\alpha}_j$ و $\hat{\beta}_j$ معرف عملیات حسابداری شرکت j است. شباهت بین عملیات حسابداری دو شرکت، میزان قابلیت مقایسه بین دو شرکت را نشان می دهد. به منظور برآورد تفاوت بین عملیات حسابداری دو شرکت i و j از مفهوم قابلیت مقایسه (ارائه گزارش های مشابه درباره مجموعه ای از رویدادهای مشابه) استفاده می شود. از این رو، در هر سال از طریق رابطه های ۶ و ۷ سود شرکت i به طور جداگانه یک بار با ضرایب خود شرکت i یک بار با ضرایب شرکت j ، اما با بازده شرکت i (رویداد مشابه) برای دوره زمانی مشابه با دوره زمانی رابطه ۱ پیش بینی می شود.

$$E(\text{Earning})_{ii,t} = \alpha_i + \beta_i \text{Return}_{i,t} \quad \text{رابطه ۶}$$

$$E(\text{Earning})_{ij,t} = \alpha_j + \beta_j \text{Return}_{i,t} \quad \text{رابطه ۷}$$

سپس قابلیت مقایسه بین دو شرکت i و j در سال t از طریق رابطه ۸ محاسبه می شود.

$$ComAcc_{ij,t} = \frac{-1}{8} \sum_{t=7}^t |E(Earning)_{ii,t} - E(Earning)_{ij,t}| \quad \text{رابطه ۸}$$

مقدار ریاضی بیشتر برای $ComAcc_{ij,t}$ نشان‌دهنده قابلیت مقایسه بیشتر بین دو شرکت است. به طریق مشابه برای هر سال و هر جفت شرکت i با شرکت‌های j عضو یک صنعت، معیار $ComAcc_{ij,t}$ محاسبه می‌شود و میانگین ۴ عدد بزرگ‌تر محاسبه‌شده برای آن، معیار قابلیت مقایسه خاص شرکت i تعریف می‌شود که با $Com_{ij,t}$ نشان داده می‌شود (بنابراین قدیم و همکاران، ۱۴۰۱؛ خزایی و همکاران، ۱۴۰۰؛ وانگ و همکاران، ۲۰۲۰؛ بانکیمو و همکاران، ۲۰۱۶؛ سیوی و همکاران، ۲۰۱۶).

متغیرهای کنترلی: اندازه شرکت (SIZE)، معادل ارزش بازاری حقوق صاحبان سهام، تقسیم‌بر ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام. از این متغیر جهت کنترل اندازه شرکت‌ها استفاده می‌شود. شرکت‌های بزرگ‌تر به دلیل دسترسی به منابع مالی بیشتر از سیستم‌های حسابداری قوی‌تری بهره می‌برند. در نتیجه، می‌توان چنین استنباط کرد که در شرکت‌های بزرگ‌تر، به دلیل عملکرد بهتر سیستم حسابداری در انعکاس وقایع اقتصادی (در قالب صورت‌های مالی) نسبت به شرکت‌های کوچک‌تر قابلیت مقایسه بالاتر است (خزایی و همکاران، ۱۴۰۰؛ روس و همکاران، ۲۰۱۶)؛ اهرم مالی (LEV)، یعنی نسبت ارزش دفتری بدهی‌های بلندمدت به ارزش دفتری کل دارایی‌های شرکت i در سال t . شرکت‌های با اهرم بیشتر و ظرفیت بدهی استفاده‌نشده کمتر، برای جلوگیری از نقض مفاد قراردادها و جلوگیری از افزایش هزینه سرمایه به سبب افزایش بازدهی مورد انتظار سرمایه‌گذاران، می‌تواند عامل مهمی در دست‌کاری اطلاعات و کاهش کیفیت اطلاعات گزارش شده باشد؛ جریان‌های نقدینگی حاصل از عملیات (CFO) که با استفاده از کل دارایی‌های ابتدای دوره تعدیل می‌شود؛ انحراف استاندارد فروش (Std_sale) (انحراف فروش ۵ سال قبل)؛ انحراف استاندارد جریان‌های نقدینگی (Std_CFO) (انحراف فروش ۵ سال قبل). بر اساس پژوهش‌های قبلی نوسان بیشتر در فروش و جریان‌های نقدی عامل مهمی در انگیزش مدیران برای مدیریت و دست‌کاری سود است که کیفیت اطلاعات و در نتیجه قابلیت مقایسه اطلاعات را کاهش می‌دهد (روس و همکاران، ۲۰۱۶؛ سیوی و همکاران، ۲۰۱۶)؛

1 . Bon Kima et al

2 . Seavey et al

بازده سهام ۱۲ ماه برای سال مالی جاری (Stock_return)؛ اندازه حسابرسی (Big)، اگر حسابرسی شرکت توسط موسسات رتبه الف و سازمان حسابرسی انجام شود عدد ۱ و در غیر این صورت کد صفر داده می‌شود. مؤسسات حسابرسی بزرگ‌تر، به دلیل در اختیار داشتن منابع بیشتر و شهرت بالاتر تأثیر مثبتی بر کیفیت اطلاعات حسابداری و به تبع آن قابلیت مقایسه این اطلاعات دارند (فرانسیز و همکاران، ۲۰۱۴)؛ تفاوت قیمت پیشنهادی سال قبل (Bid_ask)، متغیر دوجهی که اگر ارزش مطلق میانگین اختلاف سالانه بین قیمت خرید و فروش ماهانه بیشتر از میانه باشد، برابر با ۱ و در غیر این صورت صفر گرفته می‌شود (سیوی و همکاران، ۲۰۱۶). اعتقاد بر این است که وقتی سرمایه‌گذاران جدید اطلاعات کمتری از شرکت را در اختیار دارند می‌توانند از طریق سبک گزارشگری آن به انتظارات مدیریت نسبت به سودآوری آتی پی ببرند چراکه عدم تقارن اطلاعاتی بیشتر در دوره‌های قبل نیز بر هزینه سرمایه شرکت و کیفیت اطلاعات گزارش شده تأثیر خواهد داشت (بنابنی قدیم و همکاران، ۱۴۰۱؛ روس و همکاران، ۲۰۱۶؛ سیوی و همکاران، ۲۰۱۶).

یافته‌های پژوهش

سطح معنی‌داری آزمون پرورش پاگان گادفری برای آزمون ناهمسانی واریانس (جدول ۲) در هر دو مدل بیشتر از ۵ درصد است که بیانگر عدم وجود ناهمسانی واریانس در جملات اخلال است. عامل تورم واریانس (VIF) شدت هم خطی چندگانه را ارزیابی می‌کند. به‌عنوان یک قاعده تجربی اگر مقدار VIF بزرگ‌تر از ۱۰ باشد هم خطی چندگانه بالا هست و نتایج آزمون هم خطی در جدول ۵ و ۶ مربوط به برازش مدل‌های رگرسیونی بیانگر عدم وجود هم خطی هست.

جدول ۲. نتایج آزمون ناهمسانی واریانس

مدل آزمون	آماره آزمون	سطح معنی‌داری	نتیجه آزمون
فرضیه اول	۳/۲۸۶۲	۰/۷۰۶۲	عدم وجود ناهمسانی واریانس در جملات اخلال
فرضیه دوم	۱۷/۴۰۸۳	۰/۳۱۸۲	عدم وجود ناهمسانی واریانس در جملات اخلال

یافته‌های توصیفی داده‌های مربوط به متغیرهای پژوهش

جدول (۳ و ۴)، به ترتیب آمار توصیفی داده‌های کمی و کیفی مربوط به متغیرهای مورد استفاده در پژوهش (۱۲۳ شرکت نمونه طی دوره زمانی ۱۰ ساله (۱۳۹۱ تا ۱۴۰۰)) را نشان می‌دهد.

میانگین قابلیت مقایسه صورت‌های مالی شرکت‌های مورد مطالعه معادل ۰/۱۹۶- است، میانگین درصد سهامداران نهادی شرکت‌های مورد مطالعه ۰/۶۳۴ است که بیانگر ضریب نفوذ بالای سهامداران نهادی در شرکت‌های بورسی است، میانگین انحراف توجه سهامداران نهادی معادل ۱۰/۲۸۳ است و بیانگر رویکرد منفعل سهامداران نهادی است، ۷۶ درصد شرکت‌های مورد مطالعه توسط مؤسسات حسابرسی رتبه الف حسابرسی شدند، ۴۸ درصد شرکت‌های مورد مطالعه دارای عدم تقارن اطلاعاتی بالایی هستند، از بین متغیرهای پژوهش متغیر انحراف توجه سهامداران نهادی با مقدار ۱۵/۸۰۲ و قابلیت مقایسه صورت‌های مالی با مقدار ۰/۱۰۳ به ترتیب بیشترین و کمترین انحراف معیار را به خود اختصاص داده‌اند.

جدول ۳. آمار توصیفی متغیرهای کمی پژوهش

نام متغیر	میانگین	میانه	انحراف معیار	کمترین	بیشترین
قابلیت مقایسه صورت مالی	-۰/۱۹۶	-۰/۱۵۵	۰/۱۰۳	-۰/۵۸۴	-۰/۰۱۷
سهامدار نهادی	۰/۶۳۴	۰/۵۹۴	۰/۱۶۲	۰/۰۰۰	۹۲/۲۵۱
انحراف توجه سهامدار نهادی	۱۰/۲۸۳	۵/۰۴۷	۱۵/۸۰۲	۰/۰۰۰	۹۶/۳۸۱
اندازه (ارزش بازار به دفتری سرمایه)	۹/۲۳۳	۸/۴۲۷	۱۱/۵۷	۰/۲۲۷	۲۱/۳۰
اهرم مالی	۰/۵۷۴	۰/۵۳۳	۰/۴۱۵	۰/۰۳۲۸	۱/۸۶۱
جریان نقدینگی عملیاتی	۰/۴۵۲	۰/۳۴۳	۰/۲۶۱	-۰/۳۴۰	۰/۷۱۴
انحراف استاندارد فروش	۰/۲۱۵	۰/۱۸۲	۰/۲۴۸	۰/۰۱۴	۲/۶۴۳
انحراف استاندارد جریان نقد	۰/۳۲۸	۰/۳۰۴	۰/۱۱۷	۰/۰۱۱	۰/۸۳۷
بازده سهام	۰/۴۹۱	۰/۱۴	۰/۸۶۱	-۰/۶۳۵	۰/۷۹۲

جدول ۴. آمار توصیفی متغیرهای کیفی پژوهش

درصد	فراوانی	متغیر
۰/۷۶۲	۹۳۷	مؤسسات حسابرسی رتبه الف
۰/۲۳۸	۲۹۳	مؤسسات حسابرسی غیر از رتبه الف
۰/۴۸۱	۵۹۲	اختلاف بیشتر از میانه
۰/۵۱۹	۶۳۸	اختلاف کمتر از میانه

آمار استنباطی

جدول (۵)، نتایج آزمون فرضیه اول پژوهش را نشان می‌دهد. ضریب تعیین تعدیل شده به ترتیب برابر با ۳۲ درصد هست که نشان می‌دهد متغیرهای مستقل و کنترلی موجود در مدل توانسته‌اند ۳۲ درصد از تغییرات متغیر وابسته را توضیح دهند. آماره F با ۸۵/۶۳۱ و سطح

معناداری آن کمتر از ۵ درصد هست از این رو می توان گفت که مدل برازش شده از اعتبار کافی برخوردار است. همچنین آماره دوربین واتسون مدل ۱/۸۲۷ هست که نشان از برازش مطلوب مدل است. نتایج آزمون فرضیه اول نشان می دهد که متغیر سهامدار نهادی دارای ضریب مثبت و سطح معناداری کمتر از ۵ درصد است از این رو می توان گفت سهامدار نهادی بر قابلیت مقایسه صورت های مالی تأثیر مستقیم دارد و فرضیه اول در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد نمی شود. استدلال بر این است که با افزایش سهامدار نهادی و بر این اساس اعمال قدرت نظارتی بر تصمیمات مدیریت، کیفیت گزارشگری مالی و در نتیجه قابلیت مقایسه صورت های مالی افزایش می یابد. از بین متغیرهای کنترلی، متغیر اندازه شرکت، جریان نقد عملیاتی و کیفیت حسابرسی تأثیر مثبتی بر قابلیت مقایسه صورت های مالی دارند و متغیر انحراف استاندارد جریان نقد و عدم تقارن اطلاعاتی تأثیر منفی بر قابلیت مقایسه صورت های مالی دارند ولی متغیرهای اهرم مالی، انحراف استاندارد فروش و بازدهی سهام تأثیری بر قابلیت مقایسه صورت های مالی ندارند.

جدول ۵، تخمین نهایی مدل رگرسیونی اول

آزمون فرضیه اول پژوهش						
$\text{Comp}_{it} = \beta_0 + \beta_1 \text{INIST}_{it} + \beta_2 \text{Size}_{it} + \beta_3 \text{LEV}_{it} + \beta_4 \text{CFO}_{it} + \beta_5 \text{Std_sale}_{it} + \beta_6 \text{Std_CFO}_{it} + \beta_7 \text{Stock_return}_{it} + \beta_8 \text{Big}_{it} + \beta_9 \text{Bid_ask}_{it} + \varepsilon_{it}$						
VIF	سطح معناداری	آماره t	انحراف استاندارد	ضرایب	نماد	متغیرها
	۰/۰۰۰۱	-۴/۴۸۸	۰/۳۱۲	-۱/۴۰۳	α_0	عرض از مبدأ
۱/۷۳۴	۰/۰۱۲	۲/۹۰۷	۰/۰۱۹	۰/۰۵۷	INIST	سهامدار نهادی
۱/۸۷۵	۰/۰۰۴	۲/۳۴۹	۰/۰۲۶	۰/۰۶۱	Size	اندازه شرکت
۱/۷۱۳	۰/۰۰۹	۱/۱۶۸	۰/۱۴۷	۰/۱۷۲	LEV	اهرم مالی
۱/۷۶۰	۰/۰۳۰۴	۲/۵۸۴	۰/۰۱۳	۰/۰۳۵	CFO	جریان نقدینگی عملیاتی
۱/۷۳۱	۰/۲۱۵	-۱/۴۳۱	۰/۰۴۳	-۰/۰۶۲	Std-Sale	انحراف استاندارد فروش
۱/۶۸۱	۰/۰۰۵	-۲/۵۷۵	۰/۰۲۲	-۰/۰۵۸	Std-CFO	انحراف استاندارد جریان نقد
۱/۶۹۲	۰/۴۱۳	-۰/۶۶۵	۰/۰۲۰	-۰/۰۱۳	Return	بازده سهام
۱/۶۵۳	۰/۰۲۵	۲/۲۶۴	۰/۰۵۴	۰/۱۲۲	Big	کیفیت حسابرسی
۱/۶۷۳	۰/۰۰۳	-۲/۵۲۴	۰/۰۲۳	-۰/۰۶۰	ask-Bid	عدم تقارن اطلاعاتی
سایر آماره های اطلاعاتی						
۰/۳۳۹۲	ضریب تعیین (R2)		۸۵/۶۳۱ و (۰/۰۰۰)		آماره F و سطح معنی داری (Prob)F	
۰/۳۲۰۶	ضریب تعیین تعدیل شده (R2 a)		۰/۰۰۰		اف لیمر	
۱/۸۲۷	آماره دوربین واتسون (D.W)		۰/۰۰۴		هاسنن	

جدول (۶)، نتایج آزمون فرضیه دوم پژوهش را نشان می‌دهد. ضریب تعیین تعدیل‌شده به ترتیب برابر با ۲۸ درصد هست که نشان می‌دهد متغیرهای مستقل و کنترلی موجود در مدل توانسته‌اند ۲۸ درصد از تغییرات متغیر وابسته را توضیح دهند. آماره F با ۷۰/۶۱۳، سطح معناداری آن کمتر از ۵ درصد هست از این رو می‌توان گفت که مدل برازش شده از اعتبار کافی برخوردار است. همچنین آماره دوربین واتسون مدل ۱/۷۸۱۶ هست که نشان از برازش مطلوب مدل است. نتایج آزمون فرضیه دوم نشان می‌دهد که انحراف توجه سهامدار نهادی یا ضریب $-۰/۰۸۶$ و سطح معناداری $۰/۰۱۹$ ، تأثیر منفی معنادار بر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی است در نتیجه فرضیه دوم در سطح اطمینان ۹۵ درصد قابل رد نیست. استدلال بر این است که با کاهش توجه سهامداران نهادی و کاهش نظارت بیرونی، انعطاف گزارشگری مالی با اعمال اختیار در به‌کارگیری روش‌های حسابداری توسط مدیریت افزایش یافته که کیفیت و قابلیت مقایسه صورت‌های مالی را کاهش می‌دهد. همچنان‌که با افزایش کیفیت حسابرسی انتظار بر افزایش قابلیت مقایسه و با افزایش نوسان جریان‌های نقدی (ریسک عملیاتی) انتظار بر کاهش قابلیت مقایسه اطلاعات است. از بین متغیرهای کنترلی، متغیر اندازه شرکت، جریان نقد عملیاتی و کیفیت حسابرسی تأثیر مثبتی بر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی دارند و متغیر انحراف استاندارد جریان نقد تأثیر منفی بر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی دارند ولی متغیرهای اهرم مالی، انحراف استاندارد فروش، بازدهی سهام و عدم تقارن اطلاعاتی تأثیری بر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی ندارند.

جدول ۶. تخمین نهایی مدل رگرسیونی دوم

آزمون فرضیه دوم پژوهش						
$Comp_{it} = \beta_0 + \beta_1 DINIST_{it} + \beta_2 Size_{it} + \beta_3 LEV_{it} + \beta_4 CFO_{it} + \beta_5 Std_sale_{it} + \beta_6 Std_CFO_{it} + \beta_7 Stock_return_{it} + \beta_8 Big_{it} + \beta_9 Bid_ask_{it} + \beta_{10} Abs_abnacc_{it} + \varepsilon_{it}$						
VIF	سطح معناداری	آماره t	انحراف استاندارد	ضرایب	نماد	متغیرها
	۰/۰۰۰	-۶/۸۹۲	۰/۲۵۰	-۱/۷۲۸	α_0	عرض از مبدأ
۱/۸۶۱	۰/۰۱۹	-۳/۴۲۸	۰/۰۲۵	-۰/۰۸۶	DINIST	انحراف توجه سهامدار نهادی
۱/۸۶۲	۰/۰۳۰	۲/۳۷۷	۰/۰۱۲	۰/۰۳۰	Size	اندازه شرکت
۱/۸۳۵	۰/۶۱۲	۰/۹۶۹	۰/۱۱۲	۰/۱۰۹	LEV	اهرم مالی
۱/۷۲۱	۰/۰۳۴	۲/۶۲۷	۰/۰۰۵	۰/۰۱۴	CFO	جریان نقدینگی عملیاتی
۱/۷۶۴	۰/۱۱۵	-۰/۸۹۷	۰/۰۱۹	-۰/۰۱۷	Std-Sale	انحراف استاندارد فروش
۱/۷۴۰	۰/۰۱۰	-۲/۴۳۱	۰/۰۱۶	-۰/۰۳۹	Std-CFO	انحراف استاندارد جریان نقد

آزمون فرضیه دوم پژوهش						
$Comp_{it} = \beta_0 + \beta_1 DINIST_{it} + \beta_2 Size_{it} + \beta_3 LEV_{it} + \beta_4 CFO_{it} + \beta_5 Std_sale_{it} + \beta_6 Std_CFO_{it} + \beta_7 Stock_return_{it} + \beta_8 Big_{it} + \beta_9 Bid_ask_{it} + \beta_{10} Abs_abnacc_{it} + \epsilon_{it}$						
VIF	سطح معناداری	آماره t	انحراف استاندارد	ضرایب	نماد	متغیرها
۱/۶۶۱	۰/۲۲۱	-۱/۵۰۹	۰/۰۰۶	-۰/۰۰۹	Return	بازده سهام
۱/۶۱۵	۰/۰۰۲	۳/۱۹۹	۰/۰۳۰	۰/۰۹۸	Big	کیفیت حسابرسی
۱/۶۰۶	۰/۰۶۱	-۱/۴۰۳	۰/۰۲۵	-۰/۰۳۵	ask-Bid	عدم تقارن اطلاعاتی
سایر آماره‌های اطلاعاتی						
۰/۳۰۲۹	ضریب تعیین (R2)		۰/۰۰۰ و ۷۰/۶۱۳		آماره F و سطح معنی داری (Prob)F	
۰/۲۸۸۲	ضریب تعیین تعدیل شده (R2 a)		۰/۰۰۰		اف لیمر	
۱/۷۸۱۶	آماره دوربین واتسون (D.W)		۰/۰۰۶		هاسن	

بحث و نتیجه گیری

سرمایه گذاران نهادی به دلیل داشتن اطلاعات مرتبط با حاکمیت و به دلیل تجربه بیشتر، قدرت نظارتی بالاتر و هزینه کمتر کسب اطلاعات، نظارت بیشتری را از طریق سرمایه گذاری‌های خود انجام می‌دهند، که توانایی‌ها و انگیزه‌های آن‌ها را برای نظارت بر اقدامات مدیریت افزایش و بر این اساس انتظار می‌رود کیفیت گزارشگری مالی و قابلیت مقایسه اطلاعات را افزایش دهند. با این حال هر گونه بی‌توجهی یا کم‌توجهی سهامداران نهادی نسبت به برخی شرکت‌ها و توجه بیشتر به شرکت‌های با بازدهی غیرعادی بالا (بازدهی غیرعادی مثبت و منفی بالا)، از قدرت نظارتی آن‌ها کاسته و می‌تواند قابلیت مقایسه اطلاعات بین شرکت‌های مشابه در صنعت را به‌عنوان کیفیت مورد انتظار کاهش دهد. هدف این پژوهش بررسی تأثیر انحراف توجه سهامداران نهادی بر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی شرکت‌های بورس اوراق بهادار تهران است. نتایج آزمون فرضیه اول پژوهش نشان می‌دهد با افزایش درصد مالکیت سهامداران نهادی، قابلیت مقایسه صورت‌های مالی نیز افزایش می‌یابد که این امر ناشی از سازوکار نظارتی سهامداران نهادی بر رویه‌های حسابداری و کیفیت گزارشگری است. به عبارتی به دلیل اینکه بیشتر سهامداران نهادی در شرکت‌های عضو صنعت برای کسب منفعت از طریق صرفه به مقیاس دارای سهام هستند، حضور و نظارت سهامداران نهادی، سبب یکنواختی بیشتر بین شرکت‌های عضو صنعت می‌شود و همچنین این نتیجه بیانگر حاکمیت منطقی فرضیه نظارت مؤثر توسط سهامداران نهادی است. این نتیجه هم‌راستا با پژوهش‌های لوهمکاران (۲۰۲۱)، لی (۲۰۲۱)،

رامالینگگودا و همکاران (۲۰۲۰)، ادمانز و همکاران (۲۰۱۹)، چیرکوپ و همکاران (۲۰۱۹)، کیم و همکاران (۲۰۲۰)، مهرانی و همکاران (۱۳۸۹) است. همچنین نتیجه آزمون فرضیه دوم پژوهش نشان داد با افزایش انحراف توجه سهامداران نهادی، قابلیت مقایسه صورت‌های مالی کاهش می‌یابد. یعنی اگر افزایش مالکیت سهامدار نهادی سبب افزایش قابلیت مقایسه اطلاعات می‌شود، انحراف توجه (کم‌توجهی یا بی‌توجهی) سهامداران نهادی به برخی شرکت‌ها به سبب مالکیت پراکنده آن‌ها و توجه محدود آن‌ها، عدم تأثیرگذاری در سیاست‌های شرکت و کاهش تقاضا برای اطلاعات قابل اتکا از شرکت‌های غفلت شده و کسب اطلاعات مشترک آن‌ها از شرکت‌های مورد توجه بالا، قدرت نظارتی سرمایه‌گذاران نهادی را خنثی، نتایج حاکمیت شرکتی تضعیف، رویکرد منفعلانه و فرصت‌طلبانه مدیریت را تقویت و در نتیجه کیفیت پایین گزارشگری و قابلیت مقایسه صورت‌های مالی را در پی دارد و چه بسا این اقدام سهامداران نهادی (توجه بیش از حد و یا انحراف توجه عمدی نسبت به برخی دیگر از شرکت‌ها) نتیجه فرضیه منافع شخصی سهامداران نهادی برای بهره‌گیری از اطلاعات محرمانه در سایه عدم شفافیت باشد. در چنین شرایطی اختیار و انعطاف مدیران در به‌کارگیری رویه‌های حسابداری در راستای منافع شخصی نیز افزایش می‌یابد که قابلیت مقایسه اطلاعات بین شرکت‌های با فعالیت‌های مشابه در صنعت را کاهش می‌دهد. این نتیجه هم‌راستا با نتایج پژوهش‌های لیو و همکاران (۲۰۲۰)، گارل و همکاران (۲۰۲۱)، کمپف و همکاران (۲۰۱۷)، نوفسینگر و همکاران (۲۰۱۸)، هو و ژانگ (۲۰۲۲)، فانگ و همکاران (۲۰۱۵) و مافیت (۲۰۱۲) است. بر اساس نتایج پژوهش به سرمایه‌گذاران پیشنهاد می‌شود به سبب قدرت نظارتی بالای سهامداران نهادی در بهبود کیفیت گزارشگری مالی و احتمال انحراف توجه آن‌ها نسبت به برخی شرکت‌های با بازدهی عادی، الزاماً حضور سهامداران نهادی را در انتخاب سبد پرتفوی خود مدنظر قرار ندهند بلکه هر اندازه توجه سهامدار نهادی سبب بهبود کیفیت گزارشگری مالی می‌شود، انحراف توجه آن‌ها کیفیت و قابلیت اتکای گزارشگری مالی را کاهش می‌دهد که سبب تحمیل هزینه تحصیل اطلاعات از کانال‌های دیگر برای سرمایه‌گذاران می‌شود. به سرمایه‌گذاران ریسک‌پذیر پیشنهاد می‌شود برای انتخاب سبد با ریسک بالا و تلاش برای کسب بازدهی غیرعادی، شرکت‌های با سهامدار نهادی فعال و با توجه بیشتر را مدنظر قرار دهند. به کمیته حسابرسی شرکت‌ها پیشنهاد می‌شود با تشکیل

جلسات متعدد در طول دوره مالی، سهامداران نهادی و دیگر سهامداران تأثیرگذار را به لحاظ سهامدار مطلع، در مدیریت منابع، مدیریت ریسک، مدیریت اطلاعات و مدیریت عملکرد شرکت به کار گیرند و از انحراف توجه آنها جلوگیری کنند.

ملاحظات اخلاقی

حامی مالی: مقاله حامی مالی ندارد.

مشارکت نویسندگان: تمام نویسندگان در آماده‌سازی مقاله مشارکت داشته‌اند.

تعارض منافع: بنا بر اظهار نویسندگان در این مقاله هیچ گونه تعارض منافی وجود ندارد.

تعهد کپی‌رایت: طبق تعهد نویسندگان حق کپی‌رایت رعایت شده‌است.

منابع

- بنای قدیم، رحیم؛ واعظ، سید علی؛ اصغری زنوزی، الهام. (۱۳۹۹). تأثیر استراتژی کسب و کار بر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی با تأکید بر نقش عدم تقارن اطلاعاتی در شرکت‌های پذیرفته‌شده بورس اوراق بهادار تهران. *پژوهش‌های حسابداری مالی*، ۱۲(۱)، ۳۹-۵۶.
- بنای قدیم، رحیم؛ کریمی، زینب؛ و واعظ، سید علی. (۱۴۰۱). تأثیر ابعاد مسئولیت‌پذیری اجتماعی بر قابلیت مقایسه اطلاعات حسابداری. *پژوهش‌های راهبردی بودجه و مالی*، ۳(۴)، ۱۱-۴۵.
- خزایی، مهدی؛ زلّقی، حسن و افلاطونی، عباس. (۱۴۰۰). نقش تبدیل‌گر ساختار مالکیت بر رابطه قابلیت مقایسه صورت‌های مالی و مدیریت سود. *پژوهش‌های تجربی حسابداری*، ۱۱(۱)، ۱-۲۲.
- ستایش، محمد سین و ابراهیمی میبد، مهدی (۱۳۹۴). بررسی رابطه بین نوع مالکیت نهادی و کیفیت افشا در بورس اوراق بهادار تهران، *مطالعات تجربی حسابداری مالی*، ۱۲(۴۸)، ۷۵-۵۳.
- صفری گرایلی، مهدی و رضائی پینه نوئی، یاسر. (۱۳۹۹). مدل‌سازی نقش تعدیلی محیط اطلاعاتی بر رابطه بین قابلیت مقایسه حسابداری و اجتناب مالیاتی. *پژوهش‌های تجربی حسابداری*، ۱۰(۴)، ۱۱۱-۸۳.
- قادی صاحبی، شبنم و علی نژاد، مهدی. (۱۴۰۰). تأثیر مالکیت نهادی بر ارتباط بین استقلال هیئت‌مدیره و افشای اختیاری شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران، *فصلنامه تحلیل بازار سرمایه*، ۱۱(۱)، ۱۲۸-۱۰۹.
- مهرانی، ساسان، کرمی، غلامرضا و مرادی، محمد؛ و اسکندر، هدی. (۱۳۸۹). بررسی رابطه بین سرمایه‌گذاران نهادی و کیفیت گزارش‌گری مالی، *پیشرفت‌های حسابداری*، ۲(۱)، ۲۲۷-۲۴۹.
- مهربان پور، محمدرضا؛ فرجی، امید و سجادی‌پور، رضا. (۱۳۹۹). نقش میانجی کیفیت گزارش‌گری مالی در رابطه بین قابلیت مقایسه صورت‌های مالی و نگهداشت وجه نقد. *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۲۷(۱)، ۱۳۲-۱۵۳.

References

- Ajinkya, B; Bhojraj, S; & Sengupta, P. (2005). The association between outside directors, institutional investors and the properties of management earnings forecasts. *Journal of Accounting Research*, 43(3), 343-376.
- Barth, M. (2008). Global financial reporting: Implications for US academics. *The Accounting Review*, 83(5), 1159-1179.
- Barth, M; Landsman, W; Lang, M; & Williams, C. (2012). Are IFRS-based and US GAAP-based accounting amounts comparable? *Journal of Accounting and Economics*, 54(1), 68-93.
- BlackRock, (2017). Index investing and common ownership theories. BlackRock Viewpoint, March.1-21.

- Bon Kima, J; Li, L; Yi Lu, L; & Yu, Y. (2016). Financial statement comparability and expected crash risk. *Journal of Accounting and Economics*. 61(2-3), 294-312.
- Bonabi Ghadim, R; Vaez, S; & Asgari Zenozi, E. (2020). Effect of business strategy on the financial statement comparability, emphasizing on information asymmetry in listed companies on Tehran Stock Exchange. *Journal of Financial Accounting Research*, 12(1), 39-56 [In Persian]
- Bushee, B.J; & Goodman, T.H. (2007). Which institutional investors trade based on private information about earnings and returns? *Journal of Accounting Research*, 45(2), 289-321.
- Chan, D. K, Li, X. & Xin, Q. (2021). Institutional investor inattention and audit quality, *Accounting and Public Policy*, 64(4), 123-147.
- Chen, T; & Chengyuan Qu, J. (2021). Distracted Investors under Institutional Cross-Blockholding: Evidence from Corporate Social Responsibility, Nanyang Business School Research Paper No. 21-24.
- Chen, Y; Li, Q; & Ng, J. (2018). Institutional cross-ownership and corporate financing of investment opportunities. *SSRN Electronic Journal*, 1-28.
- Cheng, J.C. & Wu, R.S. (2018). Internal capital market efficiency and the diversification discount: The role of financial statement comparability. *Journal of Business Finance & Accounting*, 45(5-6), 572-603.
- Chircop, J; Collins, D.W; Hass, L.H; & Nguyen, N.N.Q. (2019). Accounting comparability and corporate innovative efficiency. *The Accounting Review*, 95(4), 127-151.
- De Franco, G; Kothari, S.P. & Verdi, R.S. (2011). The Benefits of Financial Statement Comparability. *Journal of Accounting Research*, 49 (4): 895-931.
- De Franco, G; Kothari, S.P; and Verdi, R.S. (2012). The benefits of financial statement comparability. *Journal of Accounting Research*, 49(4), 895-931.
- Dressler, E; & Murgeman, Y. (2022). Doing the Right Thing? The Voting Power Effect and Institutional Shareholder Voting. *Journal of Business Ethics*, 1-24.
- Edmans, A; Levit, D; & Reilly, D. (2019). Governance under common ownership. *Review of Financial Studies*, 32(7), 2673-2719.
- Fang, V. W; Maffett, M; & Zhang, B. (2015). Foreign institutional ownership and the global convergence of financial reporting practices. *Journal of Accounting Research*, 53(3), 593-631.
- Fang, V.W; Iselin, M; & Zhang, G. (2019). Financial statement comparability: Theory and evidence. *Management Science* 68(6):4279-4300.
- Francis, J.R; M. Pinnuck, M; & Watanabe, O. (2014). Auditor Style and Financial Statement Comparability. *The Accounting Review*, 89(2), 605-633.
- Ghadi sahebi, S; & Ali Nejad, M. (2021). The effect of institutional ownership on the relationship between the independence of the board of directors and voluntary disclosure of companies listed on the Tehran Stock Exchange. *Journal of Capital Market Analysis*, 1(1), 109-128. [In Persian]
- Garel, A; J. M. Martin-Flores, A. Petit-Romec, & A. Scott, (2021). Institutional investor distraction and earnings management. *Journal of Corporate Finance*, 66(2), 1-22.
- He, J; Li, L; & Yeung, E. (2019). Two tales of monitoring: Effects of institutional cross-blockholdings on accruals. *SSRN Electronic Journal*, 1-31.

- Hou, W; & Zhang, X.(2022). Do Passive Investors Influence Corporate Social Responsibility? Electronic copy available at: <https://ssrn.com/abstract=2827052>. 1-53.
- Kang, J.-K; Luo, J; & Na, H. S. (2018). Are institutional investors with multiple blockholdings effective monitors? *Journal of Financial Economics*, 128(3), 576–602.
- Kempf, E; Manconi, A; & Spalt, O. (2017). Distracted shareholders and corporate actions. *The Review Financial Studies*, 30(5), 1660–1695.
- Khazaei, M; Zalaghi, H; & Aflatooni, A. (2021). Moderating Effect of Ownership Structure on the Relation between Financial Statement Comparability and Earnings Management. *Empirical Research in Accounting*, 11(1), 1-22. (In persion).
- Kim, J.B; Li, L; Lu, L.Y; & Yu, Y.(2016). Financial statement comparability and expected crash risk. *Journal of Accounting and Economics*, 61(2-3), 294–312.
- Kim, J.B; Li, L; Lu, L.Y; & Yu, Y.(2020). Financial statement comparability and managers' use of corporate resources. *Accounting & Finance*, 61(51),1697-1742.
- Kim, S; Kraft, P; & Ryan, S.G.(2013). Financial statement comparability and credit risk. *Review of Accounting Studies*, 18(3), 783–823.
- Lang, M; Maffett, M; & Owens, E.(2010). Earnings comovement and accounting comparability: The effects of mandatory IFRS adoption. *SSRN Electronic Journal*. 1-55
- Lawrence, A; Sloan, R; & Sun, Y.(2013). Non-discretionary conservatism: Evidence and implications. *Journal of Accounting and Economics*, 56(2-3), 112–133.
- Le, T. (2021). Top institutional investors and accounting comparability. *Corporate Ownership & Control*, 18(4), 42–66.
- Liu, C; Low, A; Masulis, R.W; & Zhang, L. (2020). Monitoring the monitor: distracted institutional investors and board governance. *The Review of Financial Studies*, 33(10), 4489–4531.
- Lobo, G.J; Neel, M; & Rhodes, A.(2018). Accounting comparability and relative performance evaluation in CEO compensation. *Review of Accounting Studies*, 23(3), 1137–1176.
- Lou, Y; Wang, R; & Zhou, K.(2021). The Effect of Institutional Investors on Financial Reporting Comparability in the U.S.: Evidence from Common Institutional Blockholders. *Available at SSRN*, 1-47.
- Maffett, M. (2012). Financial reporting opacity and informed trading by international institutional investors. *Journal of Accounting and Economics*, 54(2–3), 201–220.
- Mehrabanpour, M. R; Faraji, O; & Sajadpour, R. (2020). The Mediating Role of Financial Reporting Quality on the Relationship between Financial Statement Comparability and Cash Holdings. *Accounting and Auditing Review*, 27(1), 132-153. (In persion).
- Mehrani, S; Karami, G; Moradi, M; & Eskandar, H. (2010). Keywords: 1. Operational Cash Flows 2. Earnings 3. Accruals 4. Disaggregating Earnings. *Journal of Accounting Advances*, 2(1), 227-249. (In persion).

- Neel, M.(2017). Accounting comparability and economic outcomes of mandatory IFRS adoption. *Contemporary Accounting Research*, 34(1), 658–690
- Nofsinger, J. R; Sulaeman, J; & Varma, A.(2018). Institutional Investors and Corporate Social Responsibility (July 25, 2018). *Journal of Corporate Finance*, Forthcoming, Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3230175>
- Park, J; Sani, J; Shroff, N; & White, H. (2019). Disclosure incentives when competing firms have common ownership. *Journal of Accounting and Economics*, 67(2-3), 387–415.
- Ramalingegowda, S; Utke, S; & Yu, Y. (2020). Common institutional ownership and earnings management. *Contemporary Accounting Research*, 38(1), 208-241.
- Ross, J; Shi, L; & Xhi, H. (2016). The determinants of accounting comparability around the world, *Journal of Business Finance & Accounting*, 46(1-2),1-25.
- Safari gerayli, M; & Rezaei Pitenoei, Y. (2020). Moderating Effect of Information Environment on the Relation between Accounting Comparability and Tax Avoidance. *Empirical Research in Accounting*, 10(4), 83-111. [In persian]
- Seavey, S. E; Imhof, M; & Watanabe, O,V. (2016). Proprietary Costs of Competition and Financial Statement Comparability, *Journal of Accounting, Auditing and Finance*, 37(1),1-43.
- Schoenfeld, J.(2017). The effect of voluntary disclosure on stock liquidity: New evidence from index funds. *Journal of Accounting and Economics*, 63(1), pp.51-74.
- SetayeshOF, M; & Ebrahimi Maimand1F, M. (2015). Relationship between Institutional Ownership Types and Disclosure Quality in Tehran Stock Exchange. *Empirical Studies in Financial Accounting*, 12(48), 53-75. [In persian]
- Yan, X. & Zhang, Z. (2007). Institutional investors and equity returns: Are short-term institutions better informed? *The Review of Financial Studies*, 22(2), 893–924
- Young, S. & Zeng, Y. (2015). Accounting comparability and the accuracy of peer-based valuation models. *The Accounting Review*, 90(6), 2571–2601.

COPYRIGHTS

This is an open access article under the CC BY-NC-ND 4.0 license.